

DE TOEKOMST VAN HET CHRISTENDOM

HET Franse dagblad *La Croix* deed in november-december van vorig jaar vijf weken lang een groot-schalig onderzoek naar het antwoord op de vraag : « **WELKE TOEKOMST IS ER VOOR HET CHRISTENDOM ?** »

Het antwoord van de krant kan in twee woorden samengevat worden : *geen enkele*. Op louter menselijk vlak – en daartoe beperken zich de sociologische analyses van *La Croix* – is er voor het christendom geen enkele toekomst.

De cijfers zijn onverbiddelijk : “*de toekomst*” behoort aan de islam. En niet alleen in de Arabische wereld : in Frankrijk zelf schat men het aantal moslims op minimum 4,5 miljoen, terwijl het er in 1982 nog “maar” 2 miljoen waren. Bij die 4,5 miljoen moet men dan nog de clandestiene immigratie tellen, die per definitie niet kan berekend worden. Van dat reusachtig aantal afficheert 85% publiekelijk zijn lidmaatschap van de islam, door geloofsbelijdenis of door gedrag. ***Dat is tienmaal meer dan het percentage gedoopte pratikerende katholieken.*** Reken maar uit : 85 % van 4,5 miljoen is meer dan 3,8 miljoen “gelovigen”... In de sociologie noemt men dat « *een positieve dynamiek* »...

Hoe komt het dat de katholieke Kerk haar « *positieve dynamiek* » verloren is ? Het antwoord op die vraag is eenvoudig : ***de proclamatie, door het Tweede Vaticaans Concilie, van de “godsdienstvrijheid” als een recht van de menselijke persoon heeft een einde gemaakt aan het recht van de goddelijke Persoon van Jezus Christus om te heersen.*** Het is als een gapend gat in de zijkant van de boot van de H. Petrus. Kardinaal Ratzinger heeft dit tot uitdrukking gebracht toen hij op

Goede Vrijdag 2005 tijdens de kruisweg in het Colosseum zei : « *Heer, vaak lijkt Uw Kerk ons een boot die elk ogenblik kan ten onder gaan, een boot waarin langs alle kanten water binnendringt...* »

Is Paus Benedictus XVI zijn angst van toen vergeeten ? De verkopers van illusies denken dat ze ons gerust kunnen stellen door te spreken over een « *terugkeer van het religieuze* ». Maar die remedie is erger dan de kwaal, want het gaat niet om een terugkeer naar het christendom, en in elk geval niet naar de katholieke Kerk.

De sociologen leggen ons weliswaar uit dat de moslims hun aantal zien toenemen als gevolg van de immigratie. Maar er zijn ook christenen onder de immigranten, meer bepaald onder de vluchtelingen uit het Nabije Oosten. Bovendien zou een « *positieve dynamiek* » van de katholieke Kerk leiden tot de bekering van de moslims. In de realiteit gebeurt het omgekeerde !

Het abstract karakter van de uitdrukking « *terugkeer van het religieuze* » zegt het genoeg : deze “terugkeer” begunstigt alle “kerken” en sekten die door de katholieke Kerk vóór Vaticanum II gedomineerd en bekampt werden. Onze Rooms-katholieke godsdienst daarente-

gen betaalt als enige het gelag...

DE BOODSCHAP VAN « DE 138 »

« *Meer dan honderd islamitische intellectuelen en theologen hebben Benedictus XVI aangeschreven en nodigen de beide godsdiensten uit tot een “competitie” in de liefde tot de evennaaste* », schrijft de krant *La Croix* (15 okt. 2007).

Voorstelling van de verschijning van de H. Maagd Maria en het Kind Jezus aan zuster Lucia. Deze verschijning vond plaats in de cel van de zuster in het klooster van de Dorotheeën te Pontevedra, op 10 december 1925 : « ZIE, MIJN DOCHTER, MIJN HART OMRINGD MET DOORNEN, WAARMEE DE ONDANKBARE MENSEN HET ELK OGENBLIK DOORSTEKEN... »

Merkwaardig : alsof de “competitie” al geen dertien eeuwen bezig is, en helemaal in het voordeel van het christendom ! Eén jaar na de brief van de achtendertig mohammedaanse intellectuelen aan Benedictus XVI, waarin brutaal op de redevoering van Regensburg werd geantwoord, zijn ze nu al met 138. Een merkwaardige “consensus”, merkt pater Étienne Renaud van het Pauselijk Instituut voor Arabische studies en islamkunde verheugd op :

« *Veeleer dan het thema van het geweld aan te snijden [onder verstaan : zoals de Paus heel onhandig in Regensburg gedaan heeft] vertrekt deze tekst van de liefde : liefde tot God, liefde tot de mensen, beginselen die beide godsdiensten gemeenschappelijk hebben. Het is des te handiger omdat de eerste encycliek van Benedictus XVI (GOD IS LIEFDE) over hetzelfde thema handelde. Weliswaar wordt het woord “liefde” in de Koran niet veel gebruikt [ach, zo !] ; het maakt geen deel uit van de 99 namen die aan God gegeven worden [!].* »

Het is een kniesoor die daarover struikelt : « *De boodschap van de 138 plaatst onder de noemer “Gods liefde in de islam” datgene wat gewoonlijk voorgesteld wordt als gehoorzaamheid aan God. Alsof de auteurs toenadering tot de christenen wilden zoeken op het vlak van de woordenschat.* »

Anders gezegd : het is slechts een kwestie van woorden... Christenen en moslims zijn eigenlijk gemaakt om elkaar te begrijpen.

GELOOF EN WETENSCHAP

Pater Bernard Sesbouïé, theoloog, onderstreept in een recent verschenen boek dat het vandaag van essentieel belang is om het Evangelie historisch te onderbouwen : « *De grote vraag van de Jezus van de geschiedenis en de Christus van het geloof, die het theologisch onderzoek sinds tweehonderd jaar bezighoudt, is tegenwoordig een gemeenschappelijke vraag [van christenen en moslims] geworden* » (*La théologie au vingtième siècle et l'avenir de la foi*, 2007).

Maar hoe komt het dat deze vraag altijd alleen maar gesteld wordt aangaande Christus **en nooit met betrekking tot Mohammed ?** Een vreemd gebrek aan consequentie !

« *Men moet bewijzen, ook in de catechese en in de prediking, dat het geloof niet zomaar een mythe is zoals er zoveel zijn, maar dat het ingeschreven is in de geschiedenis. Als het accent niet wordt gelegd op de historische werkelijkheid van het geloof, dan herleiden menswording en verrijzenis zich tot vage symbolen. En dan rust de zin van het bestaan op leegte* » (*ibid.*).

Volledig juist. Dat is precies het probleem met de islam, en de moslims beginnen zich er rekenschap van te geven. Daarom ook zetten zij in hun Brief aan de Paus een opvallende stap in de richting van de christelijke waarheid : « *Een andere verrassing* », schrijft pater Renaud, « *is dat de moslims onderzoeken hoe deze liefde van God zich uitdrukt in de Bijbel, in het Oude én in het Nieuwe Testament. Zij erkennen dat ook de christenen Eén God hebben, en hernemen dus niet de beschuldiging die de christenen traditioneel voor de voeten gegooit wordt, namelijk dat zij in een drievoudige godheid geloven.* »

In dat geval staan zij niet ver van het koninkrijk Gods ! En dat is des te belangrijker omdat de rigoureuze wetenschappelijke vertaling van de Koran, zoals wij die onder-

nomen hebben, toelaat om in het heilig boek van de islam de bijdrage van de Bijbel te ontdekken. We beperken ons hier tot één enkel voorbeeld. Het woord van Jahweh tot Abraham : « *Wees volmaakt !* » (Gen. 17, 1) wordt in het Arabisch weergegeven als *'aslim*, op basis van de Aramese vertaling van de Bijbel (*hawêl šelîm*). De traditionele vertaling : « *Onderwerp u !* » negeert dus de Hebreeuwse oorsprong van deze term. Het woord *'islâm* duidt de nieuwe godsdienst aan als de « *volmaakte* » godsdienst, en de volgelingen ervan zijn de « *volmaakte* » gelovigen.

Dat « de auteur van de Koran overduidelijk doordrongen is van de Bijbel », zoals abbé de Nantes schrijft, dat is precies wat ook “de 138” erkennen : « *Hun boodschap vervolgt met de liefde tot de naaste, waarbij zij deze zin van Mohammed aanhalen : “Niemand van jullie is gelovig zolang jullie voor je naaste niet beminnen wat jullie voor jezelf beminnen.”* » Een « *zin van Mohammed* » ? Werkelijk ? Welke getuige bevestigt dit ? Hoe dan ook, vooraleer het een « *zin van Mohammed* » werd, was het de gulden regel van de broederlijke naastenliefde zoals Onze Heer Jezus Christus die onderwees : « *Al wat gij dus wilt dat de mensen u doen, doet het ook aan hen ; want dat is de Wet en de Profeten* » (Matth. 7, 12).

De schrijvers van de Brief aan de Paus hebben ook gelijk wanneer zij stellen dat « *de profeet Mohammed niets fundamenteel nieuws heeft aangebracht* » in vergelijking met de boodschap van Christus. De waarheid is inderdaad dat “Mohammed” (dat wil zeggen de auteur van de Koran) in feite alleen maar de Openbaring aan joden en christenen ontfutseld heeft, wat wij hem niet zouden verwijten als hij niet zover was gegaan om de goddelijkheid van Jezus Christus van die Openbaring te amputeren.

VOOR EEN VRUCHTBARE CONTROVERSE

Het doel dat wij in onze relatie met de moslims voor ogen moeten houden werd door abbé de Nantes duidelijk onder woorden gebracht : aan het miljard moslims dat onze planeet telt « *de oervorm van hun godsdienst terugschenken, met het oog op intelligente en vruchtbare discussies.* »

Wat is dan die « oervorm van hun godsdienst » ? In onze studies over de Koran hebben wij aangetoond dat de islam een terugkeer naar het jodendom is, maar ten nadele van de kinderen van Israël en ten voordele van de kinderen van Ismaël. Tegelijkertijd is de islam een soort van “modernistisch” christendom, dat de goddelijkheid van Christus slechts als een « leugenachtige interpretatie achteraf » beschouwt, vermits « Jezus zoon van Maria » uit zichzelf nooit de pretentie zou gehad hebben om deze goddelijkheid op te eisen.

Dat is dus het punt waarover we geen steriele “dialog” maar een vruchtbare controverse moeten aangaan, in wederzijds respect, niet alleen met de moslims maar ook met de joden. Ons streefdoel moet zijn om op die manier samen de volle goddelijke Waarheid te bereiken en de vruchten van de zegening zoals ze aan Abraham beloofd werd en door hem aan alle volkeren. De wereldvrede hangt er van af.

En paradoxaal genoeg komt het obstakel niet zozeer van de joden of de moslims, maar van de Westerse islamkunde die gevangen zit – en met hoeveel tevredenheid ! – in haar traditioneel keurslijf.

broeder Bruno van Jezus

VATICANUM II ONDER HET ONTLEEDMES

VI. LUMEN GENTIUM

« EEN GROTE STAD VOOR DE HELFT IN PUIN »

DE dogmatische constitutie *LUMEN GENTIUM*, uitgevaardigd op 21 november 1964, wordt terecht beschouwd als het kerndocument van het Tweede Vaticaans Concilie en het charter van de Hervorming van de Kerk.

Abbé de Nantes noemt die Hervorming dwaas en goddeloos, omdat zij in de geest van de concilievaarders de overtuiging deed postvatten dat Vaticanum II een soort van absoluut begin betekende in de geschiedenis van de Kerk. Dat wordt vandaag ondermeer bevestigd door de bisschop van Clermont-Ferrand, Mgr. Simon: « Wanneer ik de teksten van het Concilie lees en de getuigen beluister, heb ik de indruk dat de concilievaarders – die tweeduizend vijfhonderd bisschoppen die deelgenomen hebben aan dat grote werk – de ervaring hebben gehad dat de Kerk in feite begon... » (januari 2006).

« ZOALS IN EEN SPIEGEL »

Het modernisme, honderd jaar geleden veroordeeld door de H. Pius X, eiste allereerst een nieuwe formulering en een herinterpretatie van de aloude katholieke dogma's: de openingstoespraak van Johannes XXIII en de constitutie *DEI VERBUM* voldeden aan deze eis. De tweede doelstelling van het modernisme was de aanpassing van de oude kerkelijke instellingen aan de moderne wereld: er moest afgebroken worden om mooier te kunnen heropbouwen, de Kerk moest opnieuw gemodelleerd worden om aantrekkelijk te kunnen zijn voor de volwassen mens van onze tijd.

« Wij beleven het historisch ogenblik waarop de Kerk van Christus haar diepe en zichtbare eenheid moet beleven... Wij moeten het leven van de Kerk verzekeren van **een nieuwe manier van aanvoelen, van willen en van zich gedragen**. Wij moeten zorgen dat zij een geestelijke schoonheid onder alle aspecten terugvindt: op het domein van de gedachte en van het

woord, in het gebed en in de wijze van opvoeding, in de kunst en in de canonieke wetgeving », verklaarde Paus Paulus VI op 6 januari 1964.

De hervormers hadden het geloof in de Kerk verloren, maar niet de hoogmoed om haar te willen doen "herbronnen". Zij beweerden namelijk dat niemand vóór hen goed begrepen had wat de Kerk eigenlijk was: « **De Kerk wil zichzelf in Christus zien als in een spiegel**. Als haar blik een of andere schaduwvlek bemerkt, of een tekortkoming in haar gelaat of in haar bruiloftskleed, wat zal zij dan vanzelfsprekend en met alle kracht moeten doen? Het is duidelijk: zij kan niets anders doen dan zich vernieuwen, zich verbeteren, zich herstellen overeenkomstig haar goddelijk voorbeeld » (openingstoespraak van Paulus VI bij het begin van de tweede zitting, 29 september 1963).

Uit die Hervorming zou voor de Kerk vanzelf een nieuwe lente voortvloeien. « Daarom moet het Oecumenisch Concilie ook worden gezien als een nieuwe lente, die geweldige krachten en energieën zal opwekken die thans nog verborgen zijn in de schoot van de Kerk » (ibid.).

Wat hebben die hooggestemde verwachtingen vijfenveertig jaar later in werkelijkheid opgeleverd? Een verschrikkelijke puinhoop, een zelfvernietiging van de Kerk die de concilievaarders zich in de ver-

ste verte niet hadden kunnen voorstellen... maar die het Geheim van Fatima op profetische wijze voorspeld had aan drie herderskinderen, « **als in een spiegel** »: « **De Heilige Vader liep door een grote stad die voor de helft in puin lag, en bad voor de zielen van de lijen die hij onderweg tegenkwam.** »

Sommigen twijfelen eraan of de oorzaak van het huidige debacle wel mag gezocht worden in het Concilie. Abbé de Nantes geeft daar een afdoend antwoord op: « Men heeft veel te vaak herhaald dat Vaticanum II

Anders dan het altijd wordt voorgesteld was de zwijgende meerderheid van de concilievaarders helemaal niet gewonnen voor een revolutie in de Kerk. Maar een luidruchtige minderheid van hervormers slaagde erin « de kudde van de bisschoppen » te manipuleren door voortdurend te onderstrepen dat de nieuwlichterijen de goedkeuring van de Paus hadden – wat helaas ook inderdaad zo was.

de Kerk een nieuwe start op nieuwe fundamenteën zou geven om de oorzaak voor de huidige crisis niet in de eerste plaats in deze nieuwigheid te zoeken. We moeten bijgevolg de nieuwigheid van Vaticanum II bestuderen als we het kwaad willen opsporen en een oplossing willen vinden voor de teloorgang van de Kerk» (CRC nr. 53, jan. 1972, p. 3).

DE UITSCHAKELING VAN HET VOORBEREIDEND SCHEMA

Op het einde van de eerste zitting werd een belangrijk onderwerp aangesneden: de theologie van de Kerk. Het Eerste Vaticaans Concilie (1870-1871) had hierover een gestructureerde totaalvisie willen geven. Maar doordat de troepen van Piëmont de Pauselijke Staten binnenvielen moest het Concilie vroegtijdig afgebroken worden: het moest zich noodgedwongen beperken tot de definitie van het pauselijk primaatschap en zijn onfeilbaarheid (constitutie *PATER ÆTERNUS*). Een aanvulling was noodzakelijk. En die aanvulling was als het ware, naar de mening van alle Vaders, de bestaansreden van het Tweede Vaticaans Concilie.

De voorbereidende theologische commissie onder leiding van kardinaal Ottaviani had een schema uitgewerkt dat, logischerwijze, *DE ECCLESIA* heette. De proprefect van het H. Officie maakte zich echter niet veel illusies over het lot dat zijn schema beschoren was: tijdens het debat over de bronnen van de Openbaring was de traditionele theologie al in het ongelijk gesteld en waren de verdedigers ervan vernederd. Het Leergezag van de Kerk had toen een vreemde verduistering ondergaan, terwijl anderzijds de concilievaders en hun experts deden alsof zij over een profetische inspiratie beschikten, **van gelijke aard of superieur aan die van hun voorgangers en zelfs aan die van de apostelen.**

Bij de voorstelling van zijn schema in de aula, op 1 december 1962, gaf kardinaal Ottaviani lucht aan zijn gevoelens: «Ik verwacht van u de bekende litanieën te horen: dit schema is niet oecumenisch, het is te scholastiek, het is niet pastoraal en te negatief, en andere soortgelijke klachten. Deze keer zal ik u een bekentenis doen. Diegenen die gewoon zijn om te roepen: "Tolle, tolle, substitue illud!" ("Weg ermee, weg, en vervang het door iets anders!") houden zich al klaar voor het gevecht. En ik zal u nog iets anders bekennen: nog vóór dit schema werd uitgedeeld, was er al een alternatief schema voorbereid. Alles wat ik dus nog kan doen is zwijgen, want zoals in de H. Schrift staat: "Het heeft geen zin te spreken als niemand luistert"» (Acta I, 4, p. 9).

Het alternatieve schema waarop Ottaviani doelde, was op vraag van kardinaal Suenens – die één van de sleutelfiguren op de tweede zitting zou worden – uitgewerkt door Mgr. Gerard Philips, hoogleraar in de theologie aan de Katholieke Universiteit te Leuven. In zijn memoires vertelt Suenens onbeschaamd dat de afvoering van het schema van de theologische commissie al vooraf geprogrammeerd was: «Om tijd te winnen had ik, tot grote ontevredenheid van kardinaal Otta-

viani die in volle vergadering over een "schandaal" sprak [dat was het ook!] aan Mgr. Philips gevraagd om zonder dralen een nieuw schema voor te bereiden, nog voordat het vorige verworpen was [!]"» (Terugblik en verwachting. Herinneringen van een kardinaal, Lannoo 1992, p. 118).

In feite waren er zelfs drie alternatieve schema's in omloop: naast het meer subtiële document van Mgr. Philips hadden zowel Karl Rahner als Edward Schillebeeckx een tekst opgesteld «waarvan het opzet was het voorbereidend schema en de geest waardoor het bezielde was te elimineren» (Giuseppe Alberigo, *Histoire du Concile Vatican II*, dl. II, p. 375).

Gedurende zeven dagen, van 1 tot 7 december 1962, woedden er felle discussies in de aula. «De hervormingsgezinde clan», aldus abbé de Nantes, «bracht heel zijn artillerie in stelling om de Heilige Roomse Kerk te vernietigen, onder de verschrikkelijke uitroepen van Mgr. De Smedt, bisschop van Brugge en lid van het Secretariaat voor de eenheid: Clericalismus! Juridicismus! Triumphalismus! Die uitvallen konden samengevat worden in de term die alle hervormers uit de geschiedenis altijd al in razernij had doen ontsteken: ROMANISMUS...» (Brief nr. 195).

Het schema *DE ECCLESIA* moest en zou gekelderd worden, en samen met het schema de traditionele leer over de Kerk. Het eerbiedwaardige oude bouwwerk moest gesloopt worden, ondanks de dramatische oproepen van de verdedigers van de orthodoxie, zoals Mgr. Musto, die bijna weende toen hij de concilievaders bezwoer de Kerk toch niet ten gronde te richten. De grote tenoren van de hervormingsgezinden gingen echter ongenadig door. Kardinaal Döpfner (München) stelde voor om het voorliggende schema «radicaal van structuur te veranderen, zodat het beter de fundamentele idee van de Kerk als volk Gods zou uitdrukken, met de Paus, de bisschoppen en de leken als gelijkwaardige leden ervan» (Xavier Rynne, *Brieven uit Vaticaanstad*, dl. I, p. 217). Volgens kardinaal Frings (Keulen) weerspiegelde het schema niet het denken van heel de Kerk maar alleen van een bepaalde theologie: «Het zou in zijn geheel moeten herschreven worden, wilde het de ware katholiciteit van het denken in de Kerk weerspiegelen» (ibid., p. 219).

Op het hoogtepunt van de discussies hield kardinaal Suenens een beslissende tussenkomst. Hij stelde een werkprogramma voor, zeggend om een oplossing te bieden die iedereen kon tevreden stellen: men zou eerst de Kerk *ad intra* bestuderen – de natuur van de Kerk, het bewustzijn dat zij van zichzelf heeft – en daarna de Kerk *ad extra* – in haar verhouding met de wereld. **Dit hield uiteraard in dat het schema van de theologische commissie moest afgevoerd worden.** Maar geen nood: Suenens had het schema-Philips achter de hand... De primaat van België kreeg een langdurig applaus, want zijn voorstel kwam over als een werkbaar compromis om uit de impasse te geraken. De werkelijkheid was dat de hervormers de touwtjes in handen genomen hadden en ze niet meer zouden loslaten.

PAULUS VI, EEN GEPROGRAMMEERDE OPVOLGING

Giovanni Battista Montini maakte carrière als functionaris op het Vaticaan. Hij was jarenlang de staatssecretaris van Pius XII, die hem volkomen vertrouwde. Maar Montini speelde een dubbel spel: terwijl de Paus in zijn encycliciek *Humani Generis* een kordate veroordeling uitsprak over de dwalingen van een nieuw soort modernisme dat de kop opstak, hield de staatssecretaris de geveerde theologen de hand boven het hoofd. « In het voorvertrek hoorden bezoekers uitspraken die het tegenovergestelde waren van wat zij nadien in het bureau van de Paus hoorden... Het lijkt geen twijfel dat Mgr. Montini met heimelijke glimlachjes en medeplichtige blikken Pius XII begon te verraden, en zich opstelde als advocaat en machtig beschermheer van de modernisten » (CRC nr. 97, okt. 1975, p. 11). Jean Guitton, die in het Vaticaan was in 1950, was daarover in zijn verslag aan de *fine fleur* van de Franse progressisten heel duidelijk. Iedereen wist: wat de Paus ook zegt, we hebben in Rome een verdediger...

De waarheid drong tot Pius XII pas door toen hij in augustus 1954 een hartaanval kreeg en machteloos getuige was van de schaamteloze intriges die Montini opzette met het oog op de opvolging. « Misschien werd er bij de op sterven liggende Paus zelfs brutaal op aangedrongen om Montini tot kardinaal te creëren. Hoe dan ook, toen Pius XII op miraculeuze wijze weer beter werd, besloot hij het uitstel dat de Voorzienigheid hem schonk te gebruiken om Montini te verwijderen en de traditionalistische vleugel Tardini-Ottaviani te versterken, rondom de man die zijn voorkeur als opvolger wegdroeg: Siri » (ibid., p. 12).

Toen de H. Vader in september 1958 tenslotte overleed, was Montini aartsbisschop van Milaan... maar door de onwrikbare wil van de Paus géén kardinaal. Hij kon dus niet deelnemen aan het conclaaf, maar zijn naam was op ieders lippen.

Enkele dagen vóór de opening van het conclaaf kreeg Angelo Roncalli, de 78-jarige patriarch van Venetië, het bezoek van curiekardinaal Pizzardo, die hem polste over wat de nieuwe Paus zou moeten doen met Montini. « Hoe kan een man staatssecretaris zijn als hij niet de steun heeft van de curie? », antwoordde

Roncalli fijntjes, daarmee aangevend dat er wat hem betrof geen bezwaar was om de aartsbisschop van Milaan de rode hoed te schenken (cf. John Allen in *The National Catholic Reporter*). « Er werd een akkoord gesloten. Roncalli, een bejaard man en iemand die samen met Montini in ongenade gevallen was, gaf zijn instemming. Hij zou een overgangspaus worden, "Pastor et nauta", met een duidelijke taak: Montini kardinaal maken en vlug genoeg sterven om plaats te maken voor de uitverkorene van de progressistische en liberale meerderheid op het conclaaf » (CRC nr. 97, p. 12).

Nog geen maand na zijn uitverkiezing creëerde Joannes XXIII een reeks

van de Kerk met de moderne wereld. De fameuze openingstoespraak die Joannes XXIII op het Concilie hield, werd in feite door Montini geschreven (zoals vermoed door abbé de Nantes en later bevestigd door Mgr. Colombo, deken van de theologiefaculteit van Milaan).

De « goede Paus Joannes » stierf op 3 juni 1963. De eerste zitting van het Concilie was voorbij, en de meningen waren verdeeld over hoe het nu verder moest. Op 18 juni, twee dagen vóór de aanvang van het conclaaf, had volgens Vatican watcher Giancarlo Zizola in het klooster van de kapucijnen van Frascati een beslissende bijeenkomst plaats van de tenoren van de hervormingsgezinde clan op het Concilie: **Liénart, Frings, Alfrink, Léger, König, Suenens en Montini**. Zij spraken er een gezamenlijke strategie af om de verkiezing van laatstgenoemde door te drukken.

« Uiteraard is alles toegedekt door het ondoordringbaar geheim van het conclaaf. Maar men kan uitrekenen dat er vijf stemmen nodig waren om de vereiste meerderheid van 53 te behalen op 79 aanwezige kardinalen. De behoudsgezinden gaven in het begin hun stem aan Siri, voorgesteld door Ottaviani, de gematigde hervormers aan Montini, die voorgesteld werd door Spellman en de Frans-Duitse progressisten en modernisten aan Suenens, van wie de kandidatuur verdedigd werd door Liénart. Er moest onderhandeld worden. Rechts gaf de voorkeur aan Montini boven Suenens, zonder twijfel na van de aartsbisschop van Milaan bepaalde toezeggingen verkregen te hebben. Links sloot zich ook aan bij Montini, maar drong hem Suenens op als mentor » (ibid., p. 13). En om dit mentorschap te afficheren zou de Belgische kardinaal tot verstomming van iedereen aan de zijde van de nieuwe Paus verschijnen bij het Angelusgebed!

Op 21 juni gaf Paulus VI zijn eerste zegen van op de loggia van de Sint-Pietersbasiliek, uitzinnig toegejuicht door de massa die geconditioneerd was door de media. Zo begon het rampzalig pontificaat van de man die de Kerk en de wereld naar de rand van de afgrond zou voeren, « de blik gericht op een hersenschim », naar het woord van de H. Pius X...

nieuwe kardinalen, **met Montini bovenaan de lijst**. Toen de aartsbisschop van Milaan op het consistorie wou neerknien voor de Paus, trok deze hem onmiddellijk overeind met de woorden: « Alstublieft, sta recht! Als u kardinaal was geweest, dan zou ik het nu zijn die u de voeten zou kussen » (cf. M. Juffé, *Paul VI*, 1963, p. 5).

De Opperherder betrok kardinaal Montini van heel nabij bij de voorbereiding van het Tweede Vaticaans Concilie. Nauwelijks een week na de aankondiging ervan schreef de aartsbisschop van Milaan een brief aan zijn gelovigen waarin hij verklaarde dat het om « het grootste Concilie » uit de geschiedenis zou gaan, en hij bepaalde er in zijn eentje het thema van: **de verzoening**

De daaropvolgende dag verscheen voor de microfoon de man die zich tot op dat ogenblik op de achtergrond gehouden had, en die weldra de hele zaak met meesterhand tot het gewenste eindpunt zou voeren: kardinaal Montini, de toekomstige Paus Paulus VI. De aartsbisschop van Milaan gaf publiekelijk zijn steun aan het voorstel van Suenens. Enkele maanden later zou Montini in zijn kathedraal zijn eigen omschrijving geven van het *ad intra* en het *ad extra*: « *De Kerk is bezig zichzelf te zoeken, zij probeert met een grote en ontroerende pijn zichzelf te definiëren, te begrijpen wat zij is... En niet alleen zoekt de Kerk zichzelf, zij zoekt ook de wereld [sic]* » (10 maart 1963).

« *Het zijn dezelfde personen* », merkte abbé de Nantes op, « *die de Kerk ondervragen en die in haar plaats antwoord geven. De indringende vragen die zij verzinnen hebben enkel tot doel met nieuwe antwoorden voor de dag te kunnen komen, met de overduidelijke bedoeling de realiteit zelf van de Kerk en haar goddelijk wezen te veranderen* » (Brief nr. 204).

DE KERK IS EEN « MYSTERIE »

Op 8 december 1962 eindigde de eerste zitting van het Concilie. Zes maanden later, op 3 juni 1963, stierf Paus Joannes XXIII. Kardinaal Montini werd op 21 juni tot Paus Paulus VI gekozen, en op 29 september van hetzelfde jaar ging de tweede zitting van Vaticanum II van start.

Het schema-Philips was ondertussen de basis geworden van een nieuwe werktekst over de Kerk. Uit het voorbereidend schema *DE ECCLESIA* van kardinaal Ottaviani waren enkele paragrafen overgenomen om de behoudsgezinden te sussen; ook was men zo handig geweest om de nodige afstand te bewaren tegenover de extremistische ideeën van Rahner en Schillebeeckx. **Maar in wezen gaf het nieuwe document vorm aan een totaal andere opvatting.** « *Het verschil was opvallend en, in zekere zin, van een revolutionaire draagwijdte. Het hiërarchisch-juridisch concept was zonder enige twijfel vervangen door een gemeenschapsconcept* » (Carlo Falconi, *Documents secrets du Concile*, 1963, p. 26). Dat kardinaal Frings, de eerste spreker op 30 september 1963, vol lof over het nieuwe schema was en zijn goedkeuring uitdrukte over « *de pastorale en oecumenische geest* » ervan, sprak boekdelen.

Het nieuwe schema, dat in grote lijnen de constitutie *LUMEN GENTIUM* zou worden, werd over het algemeen gunstig onthaald. « *Men was blij dat “de eenheid gered was” op basis van een compromistekst waaraan overigens geen enkele waarborg van onfeilbaarheid verbonden was* », schreef de stichter van de Katholieke Contrareformatie in de twintigste eeuw. « *Iedereen was half tevreden: de enen omdat de nieuwlichterij niet opgelegd werd, de anderen omdat zij niet verboden was. Hoe dan ook was zij vanaf dat ogenblik toegelaten!* De nieuwlichters zouden maximaal proberen te profiteren van die toelating. Met de hulp van de pers en allerlei bewegingen legden zij de nieuwe theorie in de praktijk als een verplichting op

en voorzagen haar onrechtmatig van het aureool van een zogezegde onfeilbaarheid. De teksten interpreteren volgens “de dynamiek van het Concilie”, noemden ze dat ! » (Brief nr. 204).

Het eerste hoofdstuk van het verworpen schema *DE ECCLESIA* handelde « *over de natuur van de strijdende Kerk* » – “*ut confertum agmen*”, “zoals een leger in slagorde opgesteld” ! – en besloot met een dogmatische en klare bevestiging: « *De Rooms-katholieke Kerk is het mystiek Lichaam van Christus.* » Het Secretariaat voor de eenheid van kardinaal Bea legde in het nieuwe schema echter de idee op van een Kerk die « **mysterie** » is. Dat is nochtans totaal ongerijmd ! Men begint niet met van een zaak die men kent te zeggen dat het een mysterie is. Men kan wél stellen: « Wat we erover zeggen put de gehele inhoud van de zaak niet uit, en de allerdiepste grond ervan blijft mysterieus. » Maar op voorwaarde dat men tegelijkertijd bevestigt: « De Kerk is een zichtbare gemeenschap, zij is gekend, het is de katholieke Kerk. »

Uiteraard had die omschrijving van de Kerk als mysterie een bedoeling: de omtrekken doen vervagen om zo de weg vrij te maken voor de niet-katholieken. « *Op het Tweede Vaticaans Concilie* », schrijft Michel Kubler, « *zag het katholicisme als sociaal lichaam er voor de eerste keer van af zich eenvoudigweg te identificeren met het mystiek Lichaam van Christus... De bedoeling was dat het geheel van de christenen, alle gezindten door elkaar, ooit op een dag zou kunnen erkennen dat de Kerk van Christus een MYSTERIE is dat elk van de afzonderlijke christelijke families overstijgt, en dat hen allen oproept om één te worden* » (La Croix, 11 juli 2007).

Gedaan bijgevolg met de « armzalige » en « bekrompen » definitie van de Kerk zoals de Contrareformatie ze geformuleerd had. Onze geestelijke vader protesteert: « *De definities die de Kerk van zichzelf gegeven heeft, sinds de apostolische tijden tot op vandaag, zijn helemaal niet alleen maar “juridisch”: ze zijn evenzeer mystiek en theologisch, moreel en geïnspireerd door de H. Schrift. Dat de nieuwlichters er zo’n misprijzen voor hebben heeft alles te maken met de nauwkeurige precisie van deze definities en met het obstakel dat zij vormen voor de dwaling die de hervormers willen doordrukken. Sedert Vaticanum II is de Kerk een “mysterie” geworden, zodat we haar niet meer kunnen zien en kennen als een gemeenschap met stabiele instellingen, met zichtbare grenzen, met een welomschreven geloof en sacramentele bronnen* » (Brief nr. 204).

« HET LICHT VAN DE VOLKEREN »

« **Christus is het licht van de volkeren. Vandaar het vurig verlangen van deze heilige, in de H. Geest bijeengekomen kerkvergadering om met het licht van Christus, dat zich op het gelaat van de Kerk weerspiegelt, heel de wereld te verlichten door de Blijde Boodschap te verkondigen aan alle schepselen (zie Mc. 16, 15).** »

Zo luidt de plechtige aanhef van de constitutie *LUMEN GENTIUM*... en al meteen blijkt dat dit document

er niet voor terugschrikt met het Evangelie een loopje te nemen : er wordt geciteerd uit Sint-Marcus, « maar het volgende vers uit dit Evangelie, wat doet men daarmee ? “Wie gelooft en zich laat dopen zal gered worden ; maar wie niet gelooft, zal veroordeeld worden.” Al vanaf het begin wordt de Blijde Boodschap verminkt : het dramatische alternatief waarmee elke mens geconfronteerd wordt bij de prediking van het Evangelie mag immers geen beletsel vormen voor de geluksprofeten van deze “heilige kerkvergadering” » (CRC nr. 52, jan. 1972, p. 4).

Na ontkend te hebben dat de waarachtige Kerk van Christus de historische, zichtbare en hiërarchische realiteit is van zijn mystiek Lichaam beginnen de hervormers te dromen over wat de Kerk zou moeten zijn en wat zij vanaf het begin van de tijden had moeten zijn.

Het heilsplan van de Vader is de redding van alle mensen (nr. 2). Redding waaruit ? Dat zegt het Concilie niet. De Zoon komt het koninkrijk van de hemelen op aarde inluiden en de Verlossing bewerken (nr. 3), maar blijkbaar zonder dat er sprake is van een tragisch drama ; nochtans schrijft Sint-Jan : « Hij kwam temidden van de zijnen maar de zijnen hebben hem niet aanvaard » (1, 11). De H. Geest wordt gezonden « **opdat Deze de Kerk voortdurend zou heiligen** » (nr. 4) ; dat Hij de Verdediger is, de Advocaat zoals in de catechismus staat, ontsnapt aan de concilievaders – waarschijnlijk omdat dit de strijd tegen de machten van de duisternis veronderstelt...

De tekst van *LUMEN GENTIUM* schenkt ons vervolgens (nrs. 5-7) een waaier aan prachtige beelden om het Koninkrijk Gods en de Kerk op te roepen. Een fraai decor – maar iets té fraai om waar te zijn. Zo worden in de aangehaalde parabel van de Goede Herder de huurling, de dief en de wolf die de schapen probeert te roven gewoon weggelaten. In nr. 9 wordt een uitspraak van de profeet Jeremias geciteerd : « Zie, de dagen komen – godsspraak van Jahweh – dat Ik een verbond zal sluiten met Israëls huis en het huis van Juda : een Nieuw Verbond... Ik zal mijn wet in hun binnenste leggen, Ik zal hem schrijven op hun hart. Dan zal Ik hun God, en zij mijn volk zijn » (Jer. 31, 31-33). Maar om Jeremias te doen stroken met het conciliair optimisme heeft men wel een schaar moeten gebruiken ; waar de drie puntjes staan is een volledig vers geschrapt : « Niet als het verbond dat Ik met hun vaders sloot,

toen Ik hen bij de hand heb genomen om hen uit Egypte te leiden : **mijn verbond dat zij hebben gebroken, zodat Ik een afschuw van hen kreeg** – godsspraak van Jahweh ! »

De echte Kerk die door Jezus Christus gesticht is, kan niet leven en bloeien in zo'n ijl decor. « Twee vormen van liefde hebben elk een stad gebouwd », zei de H. Augustinus : « de liefde voor God die leidt tot misprijzen voor zichzelf, en de liefde voor zichzelf die leidt tot misprijzen voor God. »

DE WARE EN DE VALSE LEER

Abbé de Nantes brengt de traditionele leer over de Kerk als volgt in herinnering :

« Christus heeft de Kerk gesticht en ingesteld om binnen de zondige mensheid zijn verlossende Menswording verder te zetten en alle mensen deelachtig te maken aan de heilbrengende vruchten ervan. Alleen in en door de Kerk kan en moet iedereen terugkeren naar zijn hemelse Vader, door de Zoon in de eenheid van dezelfde Geest. Als gemeenschap die van goddelijke oorsprong is, maar tegelijkertijd ook menselijk en historisch, is de Kerk precies daardoor zichtbaar en hiërarchisch. Jezus Christus, die voor haar gestorven en verreezen is, blijft er de altijd levende Heer van. Hij zet zijn werk van onderricht, heiliging en heerschappij verder door middel van een hiërarchie waarvan de Paus het hoofd is, als persoonlijke plaatsvervanger van Christus op aarde. En Hij zendt op onzichtbare wijze zijn H. Geest, allereerst om de hiërarchie bij te staan in de uitoefening van haar goddelijke machten, en vervolgens om het gelovige volk ontvankelijk te maken voor het ontvangen van de bovennatuurlijke gaven. Zo onderscheidt de Kerk, die een volkomen menselijke gemeenschap is, zich van elke andere gemeenschap door de goddelijke impuls die zij van in het begin van Christus ontvangen heeft en door de goddelijke inspiratie van de H. Geest waarvan zij op elk ogenblik kan genieten. Op die manier is de Kerk een Mysterie : **het mysterie van een vergoddelijkte menselijke gemeenschap, zoals op volmaakte wijze wordt uitgedrukt door**

Bij de aanvang van de tweede zitting voerde Paulus VI een nieuwigheid in door de leiding van de debatten en de conciliaire werkzaamheden in handen te geven van vier moderatoren. Naast de Armeense curiekardinaal Agagianian waren het de uitgesproken hervormingsgezinde kardinalen (van links naar rechts) Suenens (Mechelen-Brussel), Lercaro (Bologna) en Döpfner (München). Zij maakten van hun positie gebruik om het Concilie « de door de Paus gewenste richting te doen uitgaan. »

de benaming “mystiek Lichaam van Christus” » (CRC nr. 51, p. 14).

Het was tegen deze leer, die door Pius XII met gezag werd uiteengezet als definitie van de Kerk in zijn encycliek *Mystici Corporis*, dat heel de modernistische kliek op het Tweede Vaticaans Concilie storm liep. De uitdrukking “mystiek Lichaam” wordt in *LUMEN GENTIUM* in vage bewoordingen hernomen, maar nog slechts als een beeld naast vele andere: **« Door hen zijn Geest mee te delen heeft Hij zijn broeders, die Hij uit alle volkeren heeft samengeroepen, op geheimvolle wijze tot zijn lichaam gemaakt »** (nr. 7).

Zeggen dat de Geest aanwezig was vóór het Kruis van Christus en dat Hij verspreid werd door Jezus 'verkondiging van de Blijde Boodschap (nr. 5) komt neer op het ontwaarden van het sacrament van het doopsel; het maakt van het lidmaatschap van de Kerk een zuiver geestelijk, subjectief en innerlijk principe, in plaats van een zichtbare, objectieve en door getuigen vastgestelde toetreding tot de Kerk. De historische Christus is op die manier niet meer de levende Heer die zijn Kerk ingesteld heeft en haar weidt door toedoen van zijn Plaatsvervanger en de bisschoppen. Nergens in de constitutie wordt nog in duidelijke bewoordingen melding gemaakt van het vaststaand en essentieel historisch gegeven dat Onze Heer Jezus Christus een hiërarchie ingesteld heeft om zijn werk verder te zetten: alles wat er in dit verband in *LUMEN GENTIUM* staat, is welbewust vaag en onduidelijk geformuleerd.

DE OMGEKEERDE PIRAMIDE

Volgens het Concilie zou de beste aanduiding voor de Kerk die van « volk van God » zijn. De uitdrukking werd op het einde van de eerste zitting gelanceerd, en kardinaal Siri noteerde in zijn dagboek: *« We weten allemaal wat we van de term POPULUS DEI moeten denken, en we beseffen dat die uitdrukking niet alleen een groot gevaar inhoudt maar ook een volledig nieuw en weinig katholiek concept »* (3 dec. 1962).

Het schema-Philips bevatte drie hoofdstukken: een eerste over het mysterie van de Kerk, een tweede over de hiërarchie en een derde over het volk van God. Kardinaal Suenens slaagde er in juli 1963 in om de volgorde van hoofdstukken 2 en 3 om te keren: *« Ik profiteerde [sic] van een dag waarop ik voorzitter was van een bijeenkomst om aan de Vaders de omkering van de hoofdstukken te vragen. Bij onmiddellijke stemming werd dit met een grote meerderheid goedgekeurd en zonder tegenwerpingen vanuit de vergadering »* (*Terugblik en verwachting*, p. 119). Hij had als voorwendsel aangegeven dat de leden van de hiërarchie immers deel uitmaken van het volk Gods zoals iedereen. Zelfs een aantal traditionalisten had niet tijdig ingezien dat deze omkering van de hoofdstukken, door Suenens zelf *« een Copernicaanse revolutie »* genoemd, de hervormers zou toelaten om een fundamenteel andere kijk op de Kerk door te drukken: *« Hiermee kwam vanzelfsprekend een einde aan de piramidale visie op de Kerk »* (Alberigo, dl. II, p. 487).

« Het ging om een revolutie », aldus onze geestelijke vader. *« Stel dat men het gezin als volgt definieert: een vereniging van echt levende kinderen, waarvan sommigen ouders worden genoemd omdat ze ten dienste staan van de andere kinderen. Wat zou je van zo'n definitie denken? Dat ze zondigt door idealisme: over welk soort “leven” gaat het, hoe krijgen de kinderen het, sinds wanneer en hoe handhaaft het zich? En dat ze zondigt door vergetelheid: ze verwaarloost het feit van de voortplanting, dat nochtans bepalend is voor alles wat “gezin” heet. Deze “vereniging van kinderen” moet geen enkel gezag meer erkennen wanneer de ouders, die op die wijze miskend worden in hun essentiële taak van doorgevers van het leven, herleid worden tot de knechten van hun eigen nakomelingschap! Waanzin? Nochtans is dit precies wat het Concilie uitgevonden heeft, door de simpele omkering van de hoofdstukken »* (CRC nr. 52, p. 5).

Deze revolutie werd in september 1963 goedgekeurd door de pas verkozen Paus Paulus VI en tijdens de tweede zitting ingevoerd in de tekst die aan de Vaders werd voorgelegd. *« En niemand heeft geprotesteerd? Niemand heeft “neen” gezegd tegen deze invasie van de democratie in het katholieke dogma? »* (abbé de Nantes). Niemand, helaas... behalve de theoloog van de Katholieke Contrareformatie.

« HET VOLK VAN GOD »

« Voorzeker is in alle tijden en bij alle volkeren eenieder die de Heer vreest en de gerechtigheid beoefent aan God welgevallig (vgl. Hand. 10, 35). Niettemin heeft het Hem behaagd de mensen niet afzonderlijk, zonder enig onderling verband, te heiligen en te redden, maar hen tot een volk te verenigen... » (nr. 9).

Opgelet! Hier wordt voor de eerste keer een principe verwoord dat men nadien nog herhaaldelijk zal tegenkomen en dat in wezen fout is: *“Eerst komen de individuen, daarna pas de gemeenschappen”*, die in feite kunnen herleid worden tot contractuele samenwerkingsverbanden ten dienste van deze individuen en van hen afhankelijk. Er zijn zagezegd altijd alleen maar “individuen” geweest waarvan God “een volk heeft willen maken”.

« Daarom heeft Hij het volk van Israël tot zijn volk uitverkoren en er een verbond mee gesloten », vervolgt de concilietekst. Wie deze zin aandachtig herleest, zal moeten besluiten dat deze bewering *niet juist* is: God heeft Abraham uitverkozen, en daarna het volk dat uit de aartsvader voortkwam.

« Uit Joden en heidenen heeft Hij de menigte geroepen... » Neen: Jezus koos eerst zijn apostelen, en door hen en hun opvolgers roept Hij alle mensen tot het heil – eerst de Joden, daarna de Grieken.

« God heeft de vergadering van hen die gelovend naar Christus opzien, als naar de bewerker van het heil en het beginsel van eenheid en vrede, samengeroepen en tot de Kerk gemaakt, om voor allen en ieder afzonderlijk het zichtbare sacrament te zijn »

Kardinaal Ruffini, de aartsbisschop van Palermo, was een bijzonder intelligent theoloog en een uitstekend redenaar. Niemand van de concilievaders hield meer tussenkomsten dan hij, en altijd deed hij dat om met grote gedrevenheid de traditionele leer van de Kerk te verdedigen. Hij was één van de felle tegenstanders van het recht op godsdienstvrijheid : « Er kan alleen sprake zijn van godsdiensttolerantie », zei hij, « want wie dwaalt, heeft geen rechten. »

van deze heil brengende eenheid. » Geen middelaarschap meer van een op goddelijke wijze ingestelde hiërarchie die daartoe ook goddelijke machten gekregen heeft ! « In den beginne was het Volk, en dat Volk was al verlicht, geheiligd en verzameld alvorens de hiërarchie nog maar de kans had om tussenbeide te komen... Verlicht, geheiligd en verzameld door wie ? Door het rechtstreekse, onzichtbare, onverwachte en onbegrensde ingrijpen van de H. Geest ! Zo is heel de structuur van de Kerk ondersteboven gegooid en zijn haar grenzen neergehaald » (CRC nr. 53, p. 5).

Deze definitie van de Kerk als een massa mensen die “zomaar” een eenheid vormen, vóór er sprake is van een belijdenis van het katholiek geloof en los van het sacrament van het doopsel, hadden de concilievaders absoluut moeten vermijden. Want men brengt dit Volk het hoofd op hol : volk van priesters, volk van profeten, volk van koningen... « **De gelovigen doen door hun koninklijk priesterschap [sic] actief mee in de aanbidding van de eucharistische offergave...** » (nr. 10). En tenslotte, waarom niet : volk van goden ! « **Daarom dienen alle leerlingen van Christus, volhardend in het gebed en samen God lof toezingend [is dit een wens of een feit ?] zichzelf als een levende, heilige en aan God welgevallige offergave [sic] aan te bieden** » (*ibid.*).

LUMEN GENTIUM proclameert niets meer of niets minder dan het « **algemeen priesterschap van de gelovigen** » (*ibid.*)... helemaal in de lijn van het lutheraanisme, dat deze absurde theorie uitvond om de katholieke orde te kunnen omverwerpen !

« **Ook aan de profetische taak van Christus heeft het geheiligde volk van God deel** » (nr. 12). « **Het geheel van de gelovigen die de zalving van de Heilige ontvangen (vgl. Jo. 2, 20 en 27) kan in het geloof niet dwalen, en deze bijzondere eigenschap brengt het door de bovennatuurlijke geloofszin van het hele volk tot uiting wanneer het “vanaf de bisschoppen tot en met de laatste leken gelovigen” inzake geloof en zeden zijn algemene overeenstemming doet blijken** » (*ibid.*). Dit is een karikatuur van de klassieke *sensus fidei*, die op bewonderenswaardige wijze werd ondersteund door de onfeilbaarheid van de hiërarchische, piramidale Kerk, waaraan Christus beloofd heeft dat de poorten van de hel haar niet zullen overweldigen.

Dit Volk van God deint uit over de hele wereld : « **Tot het nieuwe volk van God zijn alle mensen geroepen. Daarom moet dit één en enig blijvend volk over de gehele wereld en door alle eeuwen heen verspreid worden. [...]** Op verscheidene wijzen beho-

ren daartoe of zijn daarop gericht zowel de gelovige katholieken als de anderen die in Christus geloven, en tenslotte zelfs alle mensen zonder uitzondering, door Gods genade tot het heil geroepen » (nr. 13). De concilievaders tonen hun grote hart... Zou het groter zijn dan dat van onze Heer Jezus Christus, die beangstigd zei dat « *velen zijn geroepen maar weinigen uitverkoren* » (Matth. 22, 14) ?

Onder de titel « **de katholieke gelovigen** » (nr. 14) wordt – wellicht ten gevolge van een traditionalistisch amendement – herinnerd aan de waarheid dat « **deze pelgrimerende Kerk noodzakelijk is ter zaligheid** ». Maar onmiddellijk wordt er ter attentie van de gelovigen aan toegevoegd : « **Doch geen mens wordt gered die, hoewel hij bij de Kerk is ingelijfd, in de liefde niet volhardt... Alle kinderen van de Kerk dienen daarenboven te bedenken dat zij hun verheven levensstaat niet aan hun eigen verdiensten maar aan een bijzondere genade van Christus te danken hebben. Indien zij aan die genade niet beantwoorden met gedachte, woord en werk zullen zij geenszins gered maar veeleer strenger veroordeeld worden.** » Waar is de moederlijke goedheid van de Kerk gebleven, zo rijk aan medelijden voor de arme zondaars die zonder ophouden hun toevlucht tot haar nemen ?

Haar eigen kinderen behandelt de conciliaire Kerk stiefmoederlijk, maar zij gedraagt zich als een verleidster tegenover de niet-katholieke christenen (nr. 15), de niet-christenen (nr. 16) en tenslotte alle mensen (nr. 17). De toon verandert als het er op aankomt haar minnaars te vleien : « **Met de gedoopten die de erenaam van christenen dragen doch het volledige geloof niet belijden, of de eenheid van gemeenschap onder de opvolger van Petrus niet in stand houden, voelt de Kerk zich op velerlei wijzen verbonden... Velen zijn er immers die de H. Schrift in ere houden... een oprechte godsdienstijver vertonen... Meerderen onder hen bezitten zelfs het episcopaat... ja zelfs een zekere waarachtige verbondenheid in de H. Geest...** »

[wordt vervolgd]

broeder Matthieu van Sint-Jozef

DE KERK IS ZIEK VAN HET CONCILIE

HET gebrek aan priesters wordt in Frankrijk alsmat dramatischer. Op vijftig jaar tijd is het aantal priesterroepingen spectaculair gedaald, en er zijn zeer veel bisdommen die op dit moment geen enkele seminarist in opleiding hebben. In andere landen is het niet veel beter: in België heeft de Bisschoppenconferentie in januari 2007 een "Aanmoedigingsbrief aan de priesters" geschreven, waarin zij de clerus smeekt « om zich niet te laten ontmoedigen ».

« De toestand is zorgwekkend », geeft Mgr. Roland, bisschop van Moulin, toe. « Sedert 1 september [2007] is het aantal parochies in ons bisdom opnieuw geëvolueerd [sic]. Van 39 zijn wij overgegaan naar 18. Waarom achttien en geen twintig of vijftientwintig? Omdat dit cijfer precies overeenstemt met het aantal oudere priesters van minder dan 65 jaar. Deze reorganisatie betekent een grondige aanpassing voor ons. Want die achttien parochies dekken het volledige grondgebied van het bisdom, dat wil zeggen alle 320 gemeenten, en minstens evenveel kerktorens van de Bourbonnais. » Afbouwen en hergroeperen, altijd maar opnieuw en zonder perspectief. Stervensbegeleiding van de Kerk, in alle gewetensrust:

« Meneer Pastoor in zijn dorp, dat is afgelopen! » aldus Mgr. Rouet in Lourdes bij de voorstelling van de eerste werkzaamheden van zijn team. « We moeten ermee ophouden te denken in functie van het aantal kerktorens. Als men een gemeenschappelijk engagement van priesters en leken wil, moet men de structuren veranderen. » Waarop de aartsbisschop van Poitiers zijn rekenmachine bovenhaalt: « Om de 604 oude parochies te vervangen heb ik 320 gemeenschappen geïnstalleerd, die elk door vijf leken geanimeerd worden. Dat maakt 1600 personen die de verantwoordelijkheid dragen, met de steun van 60 diakens en 100 andere leken die zendingsbrieven meegekregen hebben. Omdat één priester per vijf gemeenschappen noodzakelijk is, heb ik een minimum van 60 priesters nodig. Vandaag heb ik er 270, met een gemiddelde leeftijd van zeventig jaar. »

De "methode-Rouet", titelt de krant *Ouest-France* vlakaf. Zoals alle dergelijke methodes die ons in het recente verleden al aangeprezen zijn zondigt ook deze door de kern van het probleem te ontwijken; ze is **blind voor de ware oorzaken van de crisis, die niet sociologisch of psychoanalytisch of klimatologisch zijn maar die een naam hebben: Vaticanum II**. Abbé de Nantes zegt dit al veertig jaar.

Het gebrek aan geestelijken wordt goedgemaakt door een overvloed aan leken. Michel Camdessus, voormalig directeur-generaal van het Internationaal Muntfonds en lid van de Pauselijke Raad « Rechtvaardigheid en Vrede », heeft vrouwen in de toekomst van het christendom in het Westen:

« Ik denk dat een Kerk die meer en meer haar gewaden van tijdelijke macht en klerikalisme heeft afgelegd een woord kan vinden dat beluisterd wordt. Het zal gaan om een Kerk waarin de leken geleerd hebben om voluit hun verantwoordelijkheid van "priester, profeet en koning" [Lumen Gentium!] op te nemen. Ik denk dat we nog maar nauwelijks aan het begin staan van hun rol in de Kerk. Op de vruchtbare grond van het lekendom zal een generatie van priesters [sic] opbloeien die een Kerk zullen dienen die nog meer tegenwoordig zal zijn in de wereld » (La

Croix van 5 december 2007). Een optimisme waar men sprakeloos van wordt. De vraag is alleen of dit nog dezelfde Kerk zal zijn als diegene die Christus gesticht heeft...

Langs de kant van de kloosterlingen troost men zichzelf zo goed en zo kwaad als het kan. De volle draagwijdte van de catastrofe blijkt uit enkele harde cijfers, die de verantwoordelijken in de Kerk de ogen zouden moeten openen. Niet enkel in Frankrijk, niet enkel in Europa, maar over de hele wereld genomen is het aantal leden van de reguliere clerus tussen 1965 en 2005 gedaald van 330.000 tot 215.000. Een vermindering met 35 %...

Maar het zijn kloosterlingen die "openstaan voor de wereld"! De Franse Monastieke Conferentie (CMF), die meer dan veertig kloosters van contemplatieve monniken vertegenwoordigt, heeft zich solidair verklaard met de (boeddhistische!) monniken van Birma. Op 27 oktober 2007 hebben de Franse kloosterlingen een dag van gebed en vasten gehouden, « in eenheid met alle mannen en vrouwen die denken dat er geen gelukkige toekomst voor Birma kan zijn zonder een vrede die de personen respecteert. » De datum van 27 oktober « is niet toevallig gekozen: het gaat om de ééntwintigste verjaardag van de eerste bijeenkomst van de leiders van de wereldgodsdiensten in Assisië » (La Croix van 15 oktober 2007). Hoe meer oecumene, hoe liever. Tot er geen enkele Rooms-katholieke kloosterling meer overblijft.

Wat de monialen betreft, die waren in Frankrijk op het moment van het Concilie nog met honderdduizend. Nu is hun aantal geslonken tot veertigduizend. Zuster Noëlle Hausman, theologe, verklaart: « Vaticanum II heeft alle gewijde personen gevraagd om terug te keren tot het Evangelie en tot de intuïties van hun stichters [en vooral ook om zich open te stellen voor de wereld: dat was de grote misdaad van Vaticanum II!]. We hebben nieuwe regels moeten opstellen, van kostuums [sic!] moeten veranderen. Maar op een bepaald moment is de dynamiek die de instellingen van religieus leven droeg verstoord [ondanks de aanpassing aan de moderne wereld die door het "heilig Concilie" gepropageerd werd?]. Om verschillende redenen. De eerste is wel dat op dat ogenblik de promotie van de vrouw op het sociale en professionele vlak normaal werd, terwijl de vrouwen in de negentiende eeuw beter bevorderd werden in het religieuze leven [?] dan in de samenleving. »

Een « negentiende eeuw » die geduurd heeft tot in 1960... « Na de jaren zestig heeft men vastgesteld dat hoe hoger het opleidingsniveau lag, hoe minder de vrouwen kozen voor het gewijde leven. » De jaren zestig, waren dat niet de jaren van het Grootste Concilie uit de geschiedenis?

« Na Vaticanum II heeft men veel tijd en ongetwijfeld ook veel energie gestoken in de vernieuwing van de regels. Dat heeft geweldige teksten opgeleverd, maar zonder dat men mensen gevonden heeft om ernaar te leven... »

* * *

Kardinaal Meisner, de aartsbisschop van Keulen, heeft van zijn kant ongetwijfeld de werkelijke oorzaak van de miserie gevonden: « Wij hebben nooit zoveel geld gehad als tijdens de afgelopen veertig jaar, en wij hebben nooit zozeer DE INHOUD VAN HET GELOOF verloren als tijdens de afgelopen veertig jaar. »

broeder Bruno van Jezus

PATER JONGEN, APOSTEL VAN HET RIJK VAN MARIA

« Bid voor mij tot Onze-Lieve-Vrouw van Fatima, ik zal er u dankbaar om zijn », zei pater Hubert Jongen, Nederlands montfortaan, tot onze vrienden van de Vlaamse CRC toen die hem op 4 januari 1996 bezochten te Valkenburg, in Nederlands Limburg. Zichtbaar uitgeput door zijn onafgebroken apostolische arbeid in België, Oostenrijk en Brazilië wachtte hij op het ogenblik dat Onze-Lieve-Vrouw hem zou komen halen. En op 26 augustus van vorig jaar, op honderdjarige leeftijd, is zijn ziel naar zijn hemelse Koningin opgestegen.

Bij hun bezoek ondervroegen onze vrienden hem over de strijd die hij gedurende de jaren 1940 op een zeer bekwame manier gevoerd heeft ten gunste van Fatima, waarbij hij ook de theorieën van pater Edward Dhanis, s. j., weerlegde. Zijn kritiek was doorslaggevend: ze brengt de dwaling aan het licht van hen die de Belgische jezuïet nog altijd blijven beschouwen als een « uitmunten specialist » van Fatima, zoals kardinaal Ratzinger in zijn Theologisch commentaar op het Geheim.

TEN DIENSTE VAN DE KONINGIN

Als grote bewonderaar van priester Poppe was pater Jongen in de jaren dertig te Leuven zeer actief in de schoot van de *WERKEN VAN MARIA*: naast predikant en leider van bedevaarten was hij ook de spilfiguur van het nieuwe tijdschrift

MIDDELAARES EN KONINGIN en redactiesecretaris van *DE STANDAARD VAN MARIA*.

In die tijd bestond in ons land een grote verering voor Onze-Lieve-Vrouw van Fatima, want het was door op haar tussenkomst een beroep te doen dat kanunnik Dessain in 1930 de bekering van koningin Astrid bekwam: haar afzwerping van de lutherse ketterij en haar katholieke geloofsbelijdenis.

Tijdens de oorlog slaagde pater Jongen er in, ondanks het gebrek aan papier, om zijn twee tijdschriften met vaste regelmaat te laten verschijnen, en daarna nam hij veelvuldig initiatieven om hun verspreiding te bevorderen; de oplage bereikte in 1946 tweehonderdvijftigduizend exemplaren.

Omdat Paus Pius XII in 1942 de soevereiniteit van de Maagd Maria over de wereld had afgekondigd door deze toe te wijden aan haar Onbevlekt Hart, predikte pater Jongen het « rijk van Maria » als « een concreet ideaal waarvan de verwezenlijking nabij is ».

Nochtans bemerkte hij in welke mate onze democratische en seculiere maatschappij onder de invloed van de Prins van deze wereld stond: « Hoeveel zielen gaan eeu-

wig verloren door de funeste politiek van de regeringsleiders! Hoeveel zielen vallen er in de hel omdat zij in de scholen zijn opgevoed in haat tegenover de godsdienst! » (*TROOST UW MOEDER!* 1944, p. 77).

Zijn brochure *TEN DIENSTE VAN DE KONINGIN* (1946, 48 bladzijden) was zijn manifest: « De enen willen bouwen op de Verenigde Naties, de anderen op het socialisme, het communisme, de anarchie. Maar dat alles blijkt zo broos te zijn. Het bouwwerk stort in nog voor de fundamente afgewerkt zijn. » En hij gaat verder: « Het uur van de beslissende keuze heeft geslagen: Christus of Satan, de deugd of de zonde? God heeft een voorwaarde verbonden aan het rijk van Christus. Montfort geeft deze voorwaarde aan vanaf de eerste zin op de eerste bladzijde van zijn prachtige *UITEENZETTING OVER DE WARE DEVOTIE*: “Door de

Allerheiligste Maagd Maria is Jezus in de wereld gekomen, en het is ook door haar dat Hij moet heersen over de wereld.” Propagandist, begrijp je wat dit wil zeggen? Je moet bezielde zijn door de diepe overtuiging dat de realisatie van het rijk van Maria absoluut gewild is door God. »

Pater Jongen predikte de « volmaakte toewijding » aan de H. Maagd: « Ik heb mij aan Maria toegewijd. Ik ben daardoor haar eigendom geworden, haar dienaar. Welnu, de dienst van Maria is een militaire dienst. Want ze is door God belast met het

verpletteren van de kop van de Slang. Ze kwijt zich van die opdracht door toedoen van haar “ras”, dat wil zeggen van haar gelovige kinderen en dienaren. Zij zijn de hiel van de Vrouw, het werktuig van haar triomf over de vijand. »

De geesten en de harten wou hij veroveren via de pers: « Onze vijanden geven ons in dit opzicht lessen. In de achttiende eeuw wilden de vrijdenkers in Frankrijk de Revolutie ontketenen. Wat doen ze? Ze bedienen zich van de pers. Terwijl er in 1779 slechts eenenveertig kranten bestonden, verschenen er tussen 1789 en 1793 duizendvierhonderd! En de Franse Revolutie overtrof al hun verwachtingen. “Er bestaat geen krachtiger hefboom om de massa in opstand te doen komen, en om haar belangen en passies te doen gelden, dan de pers”, zei Mgr. Freppel.

« Als onze beweging in enkele jaren tijd zo’n aanzienlijke uitbreiding heeft gekend, dan is dit omdat onze propagandisten onze mariale uitgaven zo breed verspreid hebben. België bezit een mariaal klimaat dat misschien uniek is in de wereld. Propagandist, waardeer het tijdschrift! Lees je tijdschrift! Bewaar het! En bovenal: verspreid het tijdschrift! »

Pater Hubert Jongen, montfortaan, op 89-jarige leeftijd. Vóór hem op de tafel het boek van broeder François, « Fatima, joie intime, événement mondial », dat de KCR-redactie hem bij haar bezoek aanbood.

En hij besluit : « *Op die manier zal onze falanx van propagandisten een nieuwe en prachtige bijdrage hebben geleverd aan de verwezenlijking van de belofte van Onze-Lieve-Vrouw van Fatima : “MIJN ONBEVLEKT HART ZAL ZEGEVIEREN”.* »

Het was vanaf 1942, door de verschrikkingen en de ellende van de oorlog, dat men de draagwijdte van de boodschap van Fatima beter begon te begrijpen. Niettemin werd het tweede deel van het Geheim – dat door zuster Lucia in haar « *Herinneringen* » openbaar gemaakt was en dat aankondigde dat « **Rusland zijn dwalingen in de wereld zou verspreiden** » – door Rome vervormd om mee te heulen met de liberale democratieën die samenwerkten met de Sovjets. Don Luigi Moresco had met de goedkeuring van Pius XII de woorden van Onze-Lieve-Vrouw vervangen door vage en dubbelzinnige formuleringen die zowel Nazi-Duitsland als het bolsjevistische Rusland wilden viseren.

Terwijl men in de grootste verwarring verkeerde, bracht pater Jongen opheldering door de twee versies van het Geheim te publiceren : de « *door Rome toegestane* (sic) *versie* » en de « *originele tekst* ». Hij reproduceerde ze in zijn werk *ONZE-LIEVE-VROUW VAN FATIMA, MISSIONARIS VAN GOD!* (Leuven, 1944), dat – net als de boeken van de Portugees kanunnik Barthas – een zeer grote oplage kende : meer dan honderdduizend exemplaren op twee jaar tijd, van 1944 tot 1946.

Maar Jongen deed beter dan Barthas : vanaf dat tijdstip verspreide hij de eerherstellende devotie van de eerste zaterdagen van de maand, meer bepaald in zijn boek *TROOST UW MOEDER* (1944, 175 bladzijden), dat het eerste werk was over deze door Onze-Lieve-Vrouw gevraagde devotie.

CONTROVERSE MET PATER DHANIS

In 1944 stelde pater Jongen zijn privé-bibliotheek over Fatima ter beschikking van de jezuïet pater Edward Dhanis, hoogleraar in de theologie te Leuven. Enkele maanden later publiceerde Dhanis, tot ontsteltenis van de montfortaan, twee lange artikels in het tijdschrift « *Streven* » waarin hij insinueerde dat zuster Lucia in haar « *Herinneringen* » de verschijningen van 1917 had vervormd omdat ze de neiging zou hebben tot onbewust fantaseren. Hij liet zelfs verstaan dat de zieneres verhalen over de verschijningen van het Heilig Hart had geplagieerd.

Met betrekking tot het visioen van de hel en de als buitensporig middeleeuws beoordeelde beschrijving ervan schreef de Belgische jezuïet : « De zieners hebben op zeer intense wijze kennis gemaakt met de gruwel van de zonde en van de verdoeming, en deze kennis heeft, beetje bij beetje, een visioen in hun verbeelding opgeroepen » (*Streven*, 1944, p. 197).

Wat de “politieke” voorspelling van Onze-Lieve-Vrouw van Fatima betreft, deze was voor Dhanis onaanvaardbaar en verkeerd. Was het Rusland van Stalin niet de speerpunt geweest van de “Kruistocht van de democratieën” tegen het enige échte gevaar, dat van Nazi-Duitsland en het fascisme ? Dus had de Heilige Maagd onmogelijk kunnen spreken over de “**dwalingen van Rusland**”. De uitdrukking zou pas uit de pen van Lucia gekomen zijn als gevolg van een emotionele schok die ze ervoer in 1936, bij de bolsjevistische revolutie in Spanje.

In drie artikels in *DE STANDAARD VAN MARIA* kloeg pater Jongen met kracht de onbetrouwbaarheid van Dhanis en de waardoeloesheid van zijn geschiedkundige kritiek aan.

« Men kan zich afvragen of het verantwoord is een kritiek te schrijven over een algemeen aanvaarde lezing van de gebeurtenissen van Fatima, alléén “in verband met de gepubliceerde bronnen”. Er zijn immers zóveel bronnen die niet gepubliceerd zijn en toch de grootste waarde hebben. Wij denken bijvoorbeeld aan het kanoniek proces van de verschijningen ; aan de verslagen van het verhoor van Lucia, de familie van de zieners en vele andere getuigen door de Bisschoppelijke Commissie ; aan de vier rapporten van de zienster die zij schreef in 1936–1937 en 1941 ; aan haar correspondentie met de Bisschop van Leiria aangaande de feiten van Fatima.

« Met al deze belangrijke elementen houdt Prof. Dhanis geen rekening, omdat hij er niet van op de hoogte is. »

Vermelden we onmiddellijk dat de jezuïet, die door de bisschop van Leiria naar Portugal uitgenodigd werd om de “niet gepubliceerde bronnen” te komen bestuderen, dit altijd geweigerd heeft.

Pater Jongen vervolgde :

« Wij staan hier immers voor een reeks feiten die algemeen aanvaard worden. Hun geloofwaardigheid wordt rechtstreeks of onrechtstreeks gewaarborgd door personen van groot moreel gezag. Die personen beschikken over alle gegevens nodig om zich een oordeel over de feiten in kwestie te vormen. Dit oordeel is positief, dit wil zeggen het is niet twijfelachtig, maar besluit tot de volkomen betrouwbaarheid van Fatima, zoals het thans wordt voorgesteld. En niemand komt daartegen op. **Niemand, behalve P. Dhanis.** Hij raadpleegt enkele boeken, waarvan hij erkent dat ze kritisch niet op hoog peil staan – waarin hij trouwens gelijk heeft – en gaat op zijn beurt de feiten van Fatima onderzoeken. De inlichtingen waarover hij beschikt kunnen het in de verste verte niet halen bij die van degenen die de geloofwaardigheid van Fatima waarborgen. Op deze gebrekkige inlichtingen nu gaat P. Dhanis zijn onderzoek baseren. Is dit werkelijk een bewijs van “gezond kritische geest” ?

« Gezonde kritiek vereist ons inziens dat men, als men de algemeen aanvaarde lezing van bepaalde feiten in twijfel trekt, even goed op de hoogte is als degenen die deze lezing in de wereld brachten. Zolang men minder goed op de hoogte is, kan men zeker persoonlijk voorbehoud maken, maar in het publiek moet men zwijgen.

« Een studie als die van **P. Dhanis geeft te veel en te weinig. Te veel om nog in Fatima te geloven. En te weinig om gans dit wonder gebeuren te verwerpen.** Men voelt zich na zo’n lezing onbehaaglijk. En voor de godsvrucht van de doorsnee-lezer heeft Fatima daarna niet veel meer te betekenen » (*STANDAARD VAN MARIA*, 1946, pp. 181-186).

ONDERZOEK IN PORTUGAL

Na de oorlog begaf pater Jongen zich naar Spanje en Portugal om de getuigen te ondervragen en de documenten te onderzoeken op alle door pater Dhanis betwiste punten.

Op 1 januari 1946 werd de montfortaan te Leiria ontvangen door Mgr. da Silva, « met een hartelijkheid die even groot was als zijn eenvoud. Hij stond ons vervolgens toe om de handschriften van Lucia in te kijken. Meer dan een maand zijn wij zijn gast geweest.

« Wij hebben tevens gelegenheid gehad onze moeilijkheden voor te leggen aan personen die bijzonder goed van het Fatima-gebeuren op de hoogte zijn. Bijvoorbeeld Dr. Formigao, die op last van het Patriarchaat van Lissabon meerdere verschijningen als ooggetuige bijwoonde en de zieners herhaaldelijk ondervroeg. Ook Dr. Galamba, die in de geschiedenis van de door Lucia geschreven rapporten een belangrijke rol speelde, en Dr. Carlos de Azevedo, die Lucia van kindsbeen af gekend en gevolgd heeft » (STANDAARD VAN MARIA, 1946, p. 190).

De toegewijde montfortaan ondervroeg bovendien de ouders van Francisco en Jacinta, de oudste zus van Lucia, dokter Preto die Jacinta verzorgde in het ziekenhuis van Ourem, Moeder Godinho, alsook getuigen van het zonne-wonder.

Bovendien gaf Mgr. da Silva hem de toelating de boodschapper van de Hemel, zuster Maria-Lucia van Smarten, te ontmoeten in haar klooster van de Zusters Dortheëen, te Tuy, op 3 en 4 februari 1946.

« Lucia was afwezig », vertelt pater Jongen, « om catechismus te geven in het stadje. Behalve haar moedertaal spreekt zij vloeiend Spaans. De zienster doet veel goed aan de kleinen en aan allen die met haar in aanraking komen.

« Ik ondervraag lange tijd de overste van het klooster. Het is de eerste keer dat zuster Lucia een Portugese als overste heeft. » Het ging hier om Moeder Cunha Mattos. « Men had haar aanbevolen niet over de verschijningen te praten met de zienster. Maar toen deze laatste de devotie van haar overste voor Onze-Lieve-Vrouw van Fatima had opgemerkt, sneed ze zelf het onderwerp aan. Ze overhandigde haar het Dagboek dat zij uit gehoorzaamheid had geschreven. Lucia wilde geen geheimen hebben, zelfs geen intieme geheimen voor haar die de Voorzienigheid haar als Moeder en gids gegeven had.

« Dat is wat de zienster kenmerkt : een hartstochtelijke cultus van de waarheid. Met die liefde voor de waarheid gaat bij haar samen de verachting van alle menselijk opzicht. Zij verafschuwt alles wat zweemt naar gemaaktheid of berekening. Een typerend feitje. Men verwittigde haar dat de pater uit België die was aangekondigd, in de spreekkamer wachtte, en stelde haar voor een ogenblik uit te kiezen dat de andere zusters haar niet zouden zien wanneer zij naar de spreekkamer ging. “Waarom toch ?” was het antwoord. “De Bisschop heeft het goed gevonden, Moeder Overste eveneens. Waarom dan niet recht door zee ?”

« Bij de eerste begroeting meenden wij een uitdrukking van schuwheid op het bleke gelaat van de zienster te bespeuren. Toen zij echter had plaats genomen was hiervan niets meer te zien. Zij praatte niet uit zichzelf, maar antwoordde op alle vragen met de grootste openhartigheid en alle gewenste bijzonderheden. Als de eenvoud kon spreken, zou hij spreken als Lucia » (MIDDELARES EN KONINGIN, 1946, pp. 12-13).

VIER GESPREKKEN MET ZUSTER LUCIA

« Ik neem mijn potlood om een paar aantekeningen te maken. Lucia ziet dadelijk dat het niet scherp is. Zij neemt haar mes en maakt er een punt aan. We vragen haar :

– Bent u zeker, helemaal zeker, dat de Engel u verschenen is ?

– **Ik heb hem gezien.**

« Ze sprak het woord “gezien” uit met de kalmte, de vrede, de natuurlijkheid waarmee iemand zou zeggen dat hij de zon heeft zien op- of ondergaan. In die vier woorden klonk zoveel overtuiging dat zij de meest kritische zouden bevredigd hebben.

– Heeft de Engel werkelijk gezegd : **“IK OFFER U OP... DE GODHEID VAN JEZUS CHRISTUS”** ?

– **Ja.**

– Volgens sommigen zou dat een innovatie zijn in het spraakgebruik van de Kerk. Volgens hen moet u zich hier vergissen.

– **Misschien heeft de Engel zich vergist !** is het schalkse antwoord.

– Maar is het niet mogelijk dat u zich vergist hebt ? Zou het niet kunnen dat u de juiste woorden van de Engel vergeten bent ?

– **Wij zijn onmiddellijk na de verschijning van de Engel begonnen met het bidden van de gebeden die hij ons geleerd had.**

– Ik meen in een verhoor gelezen te hebben dat Onze-Lieve-Vrouw bij haar verschijningen de handen gevouwen hield, maar dat Zij ze telkens uitstreekte als Zij sprak.

– **Dat is niet waar. Alleen bij de eerste, tweede, derde en zesde verschijning spreidde Zij de handen uit, en wel op het einde.**

« En de zienster herhaalt het gebaar van Onze-Lieve-Vrouw bij de derde verschijning. Zij tracht duidelijk te maken hoe de stralen uit de hand de grond doorboorden en vertelt :

– **De grond opende zich, en wij stonden als het ware boven de hel, gelijk iemand aan het strand boven de zee staat.**

« Onwillekeurig neemt haar gelaat een uitdrukking aan van afgrijzen, wanneer zij aan dit visioen terugdenkt.

– In een brief aan uw geestelijke leider van 1928 schrijft u dat Onze-Lieve-Vrouw u tijdens de tweede verschijning gezegd heeft : **“HIJ WIL OP DE WERELD DE GODSVRUCHT VESTIGEN TOT MIJN ONBEVLEKT HART. AAN HEM DIE DEZE GODSVRUCHT OMHELST, BELOOFT HIJ DE ZALIGHEID. DEZE ZIELEN ZULLEN DOOR GOD BEMIND WORDEN ALS SIERBLOEMEN WELKE DOOR MIJ BIJ ZIJN TROON GEPLAATST ZIJN.”** In latere rapporten hebt u deze belofte niet ingelast. Hoe moeten wij dat verklaren ?

– **Toen ik deze laatste rapporten schreef, heb ik daar niet aan gedacht.**

– Heeft Onze-Lieve-Vrouw bij de tweede en derde verschijning werkelijk gezegd : **“MIJN ONBEVLEKT HART”** ?

– **Ja.**

– Dan wist u toen dus al dat die Dame Onze-Lieve-Vrouw was ?

– **Ofschoon Zij het ons pas uitdrukkelijk zei bij de laatste verschijning, waren wij vanaf de eerste verschijning overtuigd dat het Maria was.**

– Heeft Onze-Lieve-Vrouw bij de eerste verschijning gezegd dat de ziel van dat meisje in het vagevuur moest blijven tot aan het einde van de wereld ?

« Onmiddellijk en beslist komt het antwoord : **“Ja.”**

– **Waarom hebben vele auteurs dat niet weergegeven ?**

– **Men heeft er ons opmerkzaam op gemaakt dat dit pijnlijk was voor de familie van de afgestorvene.**

– Wanneer heeft u “**de toelating van de hemel**” ontvangen, zoals u het uitdrukt in uw rapporten, om het Geheim te openbaren ?

– **In 1927, hier te Tuy, in de kapel. Deze toelating sloeg niet op het derde deel van het Geheim.**

– Heeft u erover gesproken met uw biechtvader ?

– **Ja, onmiddellijk.**

– Spijtig dat het Geheim niet vóór de oorlog gepubliceerd is geworden. Zodoende had de voorspelling meer waarde gehad. Waarom hebt u het niet in ruimer kring bekend gemaakt ?

– **Omdat niemand mij dat gevraagd heeft.**

– Aan wie hebt u nog het geheim meegedeeld vóór de oorlog ?

– **Aan onze Provinciale Overste, aan de Bisschop van Leiria en aan Dr. Galamba.**

– Hebt u in het Geheim alleen de betekenis willen weergeven van hetgeen Onze-Lieve-Vrouw u gezegd heeft, of hebt u letterlijk haar woorden aangehaald ?

– **Als ik mondeling over de verschijningen spreek, beperk ik mij tot de betekenis. Als ik schrijf, tracht ik alles letterlijk weer te geven. Ik heb het Geheim dus woord voor woord willen neerschrijven.**

– Bent u zeker alles onthouden te hebben ?

– **Ik denk het.**

– Is het Geheim dus weergegeven in de volgorde waarin het u werd meegedeeld ?

– **Ja.**

– Heeft Onze-Lieve-Vrouw werkelijk gesproken van Pius XI ?

– **Ja. We wisten toen niet wat Koning of Paus of Pius XI betekende, maar Onze-Lieve-Vrouw heeft wel degelijk gesproken van Pius XI.**

– Maar de oorlog is niet begonnen onder Pius XI !

– **De aanhechting van Oostenrijk bij Duitsland was de aanleiding daartoe. Toen het akkoord van München tot stand kwam, juichten de zusters omdat de vrede gered was. Maar ik wist wel beter.**

– Volgens het Geheim heeft Maria gezegd : “**DAN ZAL IK KOMEN VRAGEN**”... Is Zij inderdaad iets komen vragen ?

– **Ja, op 10 december 1925 verscheen mij Onze-Lieve-Vrouw met het Kindje Jezus in mijn kamer.**

– Wat zei Onze-Lieve-Vrouw ?

– **“ZIE, MIJN DOCHTER, MIJN HART OMRINGD MET DOORNEN, WAARMEE DE ONDANKBARE MENSEN HET ELK OGEBLIK DOORSTEEKEN VANWEGE HUN GODSLASTERINGEN EN ONDANKBAARHEDEN. JIJ TENMINSTE, TRACHT MIJ TE TROOSTEN DOOR HET VIEREN VAN DE EERSTE ZATERDAGEN.”**

– Men heeft doen opmerken dat Onze-Lieve-Heer ongeveer in dezelfde bewoordingen de viering van de devotie tot het Heilig Hart gevraagd heeft aan de H. Margaretha-Maria Alacoque. Dat lijkt veel op een reminiscentie van Paray-le-Monial.

– « Lucia lacht, en in haar lach klinkt de onschuld van een kind :

– **Ik kan toch niet aan Onze-Lieve-Vrouw gaan zeggen hoe Zij zich moet uitdrukken !**

– Voeg Onze-Lieve-Vrouw u die godsvrucht te verspreiden ?

– **Nee, maar wel bekend te maken.**

– Hebt u nog aangedrongen bij de Bisschop van Leiria opdat hij de wens van Onze-Lieve-Vrouw omtrent de viering van de eerste zaterdagen zou verwezenlijken ?

– **Ja.**

– Waarom ? Was Onze-Lieve-Vrouw u opnieuw verschenen ?

– **Nee, maar ik had er spijt van dat Maria's wens niet vervuld werd. »**

De zieneres haalde de herinnering op aan de theofanie van Tuy : « **De Heilige Maagd vroeg de toewijding van Rusland aan het Onbevlekt Hart van Maria, door de Paus in vereniging met de Bisschoppen van de wereld.**

– Heeft ze niet gesproken over de toewijding van de wereld ?

– **Nee.**

« Ik beschreef haar », vertelt pater Jongen, « de zo bloeiende mariale beweging in ons land. De naam van de zalige Montfort is haar niet onbekend. We trekken de aandacht van de zienster op de drie stellingen van Montfort : het rijk van Christus zal komen door het rijk van Maria, na de verspreiding in de wereld van de ware devotie. Ze reageert onmiddellijk :

– **En na de bekering van Rusland. »**

DE ZUIVERE WAARHEID

Van zodra hij terug was in Leuven publiceerde pater Jongen de verslagen van zijn gesprekken.

« **Voor ons is het zeker dat alles wat Lucia in haar geschriften meedeelt de zuivere weergave is van de werkelijkheid** » (MIDDELARES EN KONINGIN, 1946, p. 65).

Bovendien ging hij verder met de redactie van een reeks artikels onder de titel *MIST OVER FATIMA*, waarin hij systematisch de tegenwerpingen van Dhanis beantwoordde.

Maar het vierde en de volgende artikels, waarvan de publicatie nochtans aangekondigd was, zijn niet verschenen in 1947. En het jaar daarop moest pater Jongen al zijn apostolisch werk te Leuven achterlaten : hij werd naar Salzburg, in Oostenrijk, gezonden. Pater Dhanis daarentegen werd in 1949 bevorderd tot hoogleraar aan de Gregoriana te Rome. Zo voltrok zich wat zuster Lucia op 20 september 1950 schreef aan een erg beproefde vriendin :

« **Wat de vervolgingen en de tegenwerkingen betreft waarover u me spreekt en die oprijzen rond dit werk en rond uw persoon, wees daar niet door teneergeslagen. Het is het meest vanzelfsprekende teken dat dit werk van God is en dat het Hem eer brengt. Als dat niet zo was, dan zou de duivel het niet in die mate bestrijden. In plaats van dat het ons ontmoedigt, moet het ons integendeel kracht en moed geven om te vechten tot de overwinning. »**

broeder François van Maria ter Engelen

Nederlandstalige uitgave van *Il est Ressuscité ! La Contre-Réforme Catholique au XXIe siècle.*

Stichter : abbé Georges de Nantes, Maison Saint-Joseph, F-10260 Saint-Parres-lès-Vaudes.

Verantwoordelijke uitgever : E. Govaerts, Postbus 14, B-2650 Edegem.

Abonnement : € 8. Steunabonnement : vanaf € 15. Buitenland : € 10.

Rekening 000-3302057-80. IBAN : BE 47000330205780. BIC : BPOTBEB1. Internet : www.crc-resurrection.org